

**Uchwała Nr XIX/141/13
Rady Gminy Chełmno
z dnia 14 marca 2013 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy Chełmno

uchwała, co następuje:

§ 1 Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chełmno.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
mgr inż. Henryk Krzywdziński

Załącznik do uchwały Nr XIX/141/13

Rady Gminy Chełmno

z dnia 14 marca 2013 roku

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2013 - 2016**

Chełmno 2013

A handwritten signature in blue ink, likely of the mayor or a council member.

Spis treści

Wstęp	4-6
Rozdział I Prawo wobec przemocy w rodzinie	7-9
1.1. Dokumenty międzynarodowe	7
1.2. Przemoc i jej przeciwdziałanie w świetle prawa polskiego.....	8
1.2.1. Program jest spójny z programami	8
1.3. Czyny zabronione, kwalifikowane jako przemoc w rodzinie.....	8-9
Rozdział II Przemoc w rodzinie w literaturze	9-10
2.1. Rodzaje przemocy	9-10
Rozdział III Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Chełmno	10-11
Rozdział IV Cele programu	12
4.1. Cel Programu	12
4.2. Cele szczegółowe Programu	12
4.3. Realizacja celów szczegółowych Programu	12
Rozdział V Założenia Programu	12
5.1. Realizacja celów Programu	12
Rozdział VI Zasoby gminy Chełmno w zakresie realizacji Programy	13-14
6.1. Zasoby ludzkie	13
6.2. Zasoby instytucjonalne	13
6.3. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu	13
6.4. Zagrożenia w realizacji zadań	13
6.5. Realizator działań	13
6.6. Zasoby	14

6.7. Adresaci	14
Rozdział VII Zadania i realizacje Gminnego Programu Wsparcia Rodziny.....	15
7.1. Wykaz skrótów	15
Rozdział VIII Monitorowanie	16
Rozdział IX Finansowanie Programu	16
Literatura	17

Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody¹. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw².

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu³.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

---

¹ U. Nowakowska, *Przemoc kobiet w rodzinie*, Warszawa 2008, s. 21.

² H.D. Sasal, *Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie*, Warszawa 2005, s. 16–19.

³ L. Tomaszewska., *Przemoc wobec kobiet w rodzinie, - niezbędnik prokuratora*, Warszawa 2007, s. 36–37.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny⁴.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Chelmino ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2013–2016. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Doświadczanie przemocy jest jedną z wielu sytuacji kryzysowych. Kryzys jest wynikiem stresu i napięcia w życiu człowieka. Kryzys jest zatem odczuwaniem lub doświadczaniem wydarzenia bądź sytuacji jako trudności nie do zniesienia, wyczerpującej zasoby wytrzymałości i naruszającej mechanizmy radzenia sobie z trudnościami. U osoby będącej w kryzysie, która nie otrzyma stosownego wsparcia, mogą wystąpić poważne zaburzenia afektywne, behawioralne i poznawcze⁵.

Próba szybkiego poradzenia sobie z aktualnym problemem jest interwencja kryzysowa, inaczej zwana przeciwdziałaniem kryzysowi.

Prawo w Polsce określa interwencję kryzysową jako „zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.”⁶
„W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy”⁷

Pierwszą próbą zmierzającą do kompleksowych, zintegrowanych działań mających na cel zahamowanie zjawiska przemocy w rodzinie stanowi przyjęta w 2005r. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a narzędziem w działaniach na rzecz likwidowania przemocy w rodzinie jest tzw. Niebieska Karta, jako początek procesu pomagania⁸.

Celem ustawy było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn skutków przemocy w rodzinie.

⁴ Teczka procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie, *Wydawnictwo FORUM SP. Z o.o.*, Poznań, 2012r., s.11.

⁵ J.R. Kames., B.E. Gilliland: Strategie interwencji kryzysowej. Pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię, op. cit., s.26

⁶ Art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Dz. U. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz.

2703

⁷ Ustawa o pomocy społecznej z 2005 r., Nr 64, poz. 565 i Nr 94, poz. 778

⁸ K. Wyrwicka, *Przemoc w rodzinie – próba podsumowania*, (w:) Praca Socjalna, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2008, s. 6 -11.

Wprowadzone akcje przeciwdziałające przemocy w rodzinie spowodowały, iż zaczęto o tym problemie mówić, nie wstydić się go, osoby pokrzywdzone (ofiary przemocy) zdecydowały się zahamować często długotrwały proces.

Kolejny akt prawny - Ustawa z dnia 10 czerwca 2010r. (Dz. U nr 125, poz. 842), zmieniająca dotychczasową ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego jako organu realizujący zadania z zakresu przemocy w rodzinie nowe zadania, a w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiarę skutki przemocy, a także na możliwość wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego uwagę zwracają funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie powoduje, że działania określone w Programie powinny być nadal kontynuowane bowiem wpisane są również w cele operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chełmno na Lata 2008 – 2015.

Niektóre z działań mają charakter długofalowy i ich realizacja rozciągnie się na kolejne lata. Ponadto w toku realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochrony ofiar będą się zmieniać w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin.

Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń

w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Rozdział I. Prawo wobec przemocy w rodzinie

1.1. Dokumenty międzynarodowe

Najważniejszymi dokumentami oraz organizacjami postulującymi poszanowanie i zachowanie ludzkich praw są:

- Karta Narodów Zjednoczonych z 1945r.- Konstytucja ONZ (umowa międzynarodowa, która siedmiokrotnie podnosi kwestie związane z prawami człowieka, mówi się tam popieraniu, przestrzeganiu, poszanowaniu praw człowieka- ONZ uznało, że wszystkie narody są równe)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948r. (podstawa ochrony systemu praw człowieka. Na bazie Deklaracji w 1966 roku uchwalono Międzynarodowe Pakty Praw Człowieka, które jako umowy międzynarodowe od początku obowiązywały wszystkie Państwa - Strony. Deklaracja do dziś jest podstawą systemu ochrony praw człowieka ONZ,)
- Unia Europejska (Traktat z Lizbony otwiera możliwość przyjęcia przez UE Europejskiej Konwencji Praw Człowieka)
- Deklaracja Wiedeńska przyjęta przez ONZ na Światowej Konferencji Praw Człowieka we Wiedniu w 1993r.(równy status kobiet i prawa człowieka kobiet – przemoc wobec kobiet została uznana za naruszenie praw człowieka)
- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – „Konwencja Europejska” lub EKPC – (na podstawie praw Konwencji powołano do życia Europejski trybunał Praw Człowieka z siedzibą w Strasburgu- w 1991r.Polska podpisała i ratyfikowała ją w 19 stycznia 1993r.- i tego dnia konwencja weszła w życie w stosunku do Polski)
- Program *Daphne* realizowany przez Unie Europejską, który ma na celu wsparcie projektów na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci, *Daphne III* (2007-2013)- zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochrona ofiar i grup ryzyka

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez ONZ w 1989r. (katalog praw i wolności obejmuje prawa cywilne, socjalne, kulturalne, polityczne i z założenia w niewielkim zakresie uwzględnia prawa ekonomiczne, oraz prawo osobiste m. in. **prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej**)

1.2.Przemoc i jej przeciwdziałanie w świetle prawa polskiego

Prawo Polskie to głównie:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U z 2005r. Nr 180, poz. 1493.)
- Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010r. Nr 125, poz. 842)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982r. (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
- Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.)

1.2.1. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011- 2015
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chełmno na lata 2008- 2015
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012r.
- Gminnym Programem Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2013-2015

1.3.Czyny zabronione, kwalifikowane jako przemoc w rodzinie

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm)

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Rozdział II. Przemoc w rodzinie w Literaturze

Przemoc w rodzinie - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych, w pkt.1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą⁹.

“Przepisy ustawy o pomocy społecznej w kilku aspektach odnoszą się do przemocy, w tym do przemocy pomiędzy członkami rodziny. Art. 47 ust 4 Ustawy o pomocy społecznej pozwala na zakwalifikowanie przemocy w rodzinie jako stanu faktycznego będącego sytuacją kryzysową”¹⁰. “Sytuacja kryzysowa to sytuacja wymagająca uruchomienia niepieniężnego (usługowego) świadczenia z pomocy społecznej. W przypadku osób dotkniętych przemocą interwencja ta może mieć postać udzielenia schronienia oraz wsparcia rodzicowi (matce albo ojcu) z małoletnim dzieckiem lub kobiecie w ciąży”¹¹.

Według Poradnika dla ofiar przemocy, przemoc w rodzinie definiowana jest jako zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra

⁹ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, z dnia 29 lipca 2005r, Dz. U. Nr 180 poz. 1493.

¹⁰ W. Maciejko, *Instytucje pomocy społecznej*, op. cit., s. 145.

¹¹ Ibid., s. 145.

osobiste, powodujące cierpienie i szkody¹². Przemoc w rodzinie jest problemem, którego społeczne uwarunkowania są wyjątkowo liczne. Jest ona zjawiskiem powszechnym. Dom rodzinny dla wielu ludzi to miejsce cierpienia, zagrożenia, lęku i rozpacz. Przemocą jest wszystko to, co czynione jest z myślą o zranieniu drugiego człowieka lub wyrządzeniu mu krzywdy.

2.1. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna– wymuszenie pozycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych.

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna – mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno.

Rozdział III Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Chełmno

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2012r. Gmina Chełmno liczyła 5 972 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie wynosiła 460, z czego jedynie 76 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy w roku 2012 przeprowadzonych zostało 87 interwencji domowych. W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. założono 5 „Niebieskich Kart”.

¹²

Przemoc w rodzinie PORADNIK dla ofiar przemocy w rodzinie, Instytut Psychologii PTP, Warszawa 2002, s.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. wpłynęły 4 wnioski o zobowiązanie osoby nadużywającej alkoholu do leczenia odwykowego, 1 osoba podjęła leczenie odwykowe.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2012r. ok. 13 % ludności gminy korzystało z zasiłków pomocy społecznej. W okresie od 01.01.2012r do 31.12.2012r. założono 4 „Niebieskie Karty” i wszczęto procedurę „Niebieska Karta” . W 2012r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmnie wpłynęło 11 Niebieskich Kart (w 5 przypadkach procedura została uruchomiona przez Policję, w 4 przez OPS, w 2 przez Ochronę Zdrowia).

Żadna z rodzin nie korzystały ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W 2012 roku 6 rodzin skorzystało ze specjalistycznego poradnictwa przy OIK funkcjonującego w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Chełmnie. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu. Nikt z osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie nie skorzystał z programu korekcyjnego- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie „DULUT”.

W szkołach na terenie Gminy Chełmno nie zanotowano aktów przemocy fizycznej i psychicznej.

W celu dokonania diagnozy dotyczącej występowania zjawiska przemocy oraz wiedzy na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Chełmno GOPS w Chełmnie przeprowadził badanie ankietowe. W badaniu wzięły udział 43 osoby (32 K i 12 M). Były to głównie osoby w wieku produkcyjnym z wykształceniem ponadgimnazjalnym (w badaniu nie brały udziału osoby starsze). Z analizy materiału badawczego wynika, iż:

- ankietowani mają wiedzę dotyczącą samej istoty przemocy, jednak nie wszyscy definiują wszystkie formy przemocy,
- połowa badanych była świadkiem przemocy,
- ankietowani podają, iż nie ma usprawiedliwionych form przemocy,
- 19% badanych kobiet odpowiedziało, że na stosowanie przemocy ma wpływ wyłącznie alkohol, natomiast 100% badanych mężczyzn zaznaczyło, iż wiele czynników ma wpływ na stosowanie przemocy,
- zarówno kobiety, jak i mężczyźni podają, że przemoc nie jest sprawą prywatną i nikt nie powinien się dowiedzieć,
- 42% badanych nie ma wiedzy na temat ochrony prawnej ofiar przemocy,
- ankietowani w 35% sami doświadczyli przemocy,

- 35% wskazało, iż w sytuacji wystąpienia przemocy nie liczą wyłącznie na pomoc instytucji lecz otoczenia,
- instytucjami pomagającymi dla ankietowanych są OPS, Policja, Centra Pomocy Rodzinie, Komisje alkoholowe,
- 42% ankietowanych ma wiedzę dotyczącą procedury 'Niebieska Karta'.

Badanie nie jest próbą reprezentatywną, aby można było uogólniać wyniki badania do całej społeczności zamieszkującej na terenie Gminy Chełmno. Z obserwacji wynika, iż osoby niechętnie brały udział w badaniu.

Jednak zebrany materiał przyczynił się do wyciągnięcia wniosków i utwierdzenia się w słuszności prowadzonych kierunków działań mających na celu zapobieganie przemocy w rodzinie, wpisującym się w cele Programu.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Rozdział IV Cele Programu

4.1. Celem Programu jest:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

4. 2. Cele szczegółowe Programu:

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chełmno,
- Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

4. 3. Cele szczegółowe będą realizowane przez:

- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań edukacyjnych wobec rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- Szkolenie służb zajmujących się przemocą w rodzinie.
- Udzielanie profesjonalnej i interdyscyplinarnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

- Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
- Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Rozdział V Założenia Programu

5. 1. Realizacja celów Programu zakłada:

- Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Rozdział VI Zasoby gminy Chełmno w zakresie realizacji Programu

6.1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.

6.2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zakład Opieki Zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie,
- inne.

6.3. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,

6.4. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

6.5. Realizatorem działań będzie Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy, w skład którego wejdą przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- duchowieństwa,
- Innych instytucji działających na rzecz rodziny.

6.6. Zasoby

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy PCPR w Chełmnie, ul. Słowackiego 3, dla rodzin i dorosłych osób dotkniętych przemocą,
- Poradnictwo specjalistyczne (prawne, terapeutyczne i psychologiczne) PCPR w Chełmnie oraz Stowarzyszeniu „Azyl” na Rzecz Pomocy Kobietom i Dzieciom Ofiarom Przemocy ul. Kamionka 3 w Chełmnie, Filia Stowarzyszenia z Torunia,
- „Niebieska Linia” – Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

– tel. 801 12 00 02,

- Dziecięcy telefon zaufania, Rzecznik Praw Dziecka tel. 0 800 12 12 12 ,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, siedziba Dolne Wymiary 26,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Chełmnie,
- Punkt Konsultacyjny GKP i RPA oraz PN w Chełmnie, ul. Kamionka 3.
- PROMYK – Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień – Filia Poradni ze Świecia n/ Wisłą, Chełmno, ul. Kamionka 3 ,
- Komenda Powiatowa Policji w Chełmnie, ul. Świętojerska 5,

- Prokuratura Rejonowa w Chełmnie, ul. Krótka 1A
- Komenda Główna Policji Telefon Zaufania tel. 800 12 02 26
- Komenda Wojewódzka Policji Telefon Zaufania tel. 800 46 00 21

6.7. Adresaci Programu

- Mieszkańcy Gminy Chełmno,
- Osoby doświadczające przemocy w rodzinie,
- Sprawcy przemocy w rodzinie,
- Świadkowie przemocy w rodzinie,
- Osoby, instytucje zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc wobec członków rodziny,
- Władze lokalne
-

Rozdział VII Zadania i realizacje Gminnego Programu Wsparcia Rodziny

Harmonogram i plan realizacji zadań

Lp.	Zadanie	Realizator	Termin Wykonania
1.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy w rodzinie.	GOPS, KPP, OIK, PPP,	2013-2016
2.	Podejmowanie działań edukacyjnych wobec rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	GOPS, Placówki Oświatowe	2013-2015
3.	Szkolenie służb zajmujących się przemocą w rodzinie.	GOPS	2013-2015
4.	Udzielanie profesjonalnej i interdyscyplinarnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.	GOPS, ZI	2013-2015
5.	Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.	GOPS, PCPR, KPP	2013-2015

6.	Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.	GOPS, GKP i RPA oraz PN, Gmina Chełmno	2013-2015
----	---	--	-----------

Wykaz skrótów:

GOPS	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie,
KPP	- Komenda Powiatowa Policji w Chełmnie,
PPP	- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Chełmnie,
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie,
GKPiRPAorazPN	- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania w Chełmnie,
OIK	- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Chełmnie,
Placówki Oświatowe	- Zespół Szkół w Starogrodzie, Szkoła Podstawowa w Kolnie, Szkoła Podstawowa w Małych Łunawach, Gimnazjum Publiczne w Podwiesku

Rozdział VIII Monitorowanie

6.1. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do ośrodka pomocy społecznej.

6.2. Sprawozdawczość

Ośrodek pomocy społecznej w Chełmnie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży radzie gminy sprawozdanie z realizacji programu.

Rozdział IX Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Chełmno, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Literatura:

James R.K., B.E. Gilliland: Strategie interwencji kryzysowej. Pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005.

Nowakowska U., Przemoc kobiet w rodzinie, Warszawa 2008.

Maciejko W., Instytucje pomocy społecznej i integracji społecznej, Warszawa 2006.

Przemoc w rodzinie PORADNIK dla ofiar przemocy w rodzinie, Instytut Psychologii PTP, Warszawa 2002,

Sasal H.D., Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, Warszawa 2005,
Teczka procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Wydawnictwo FORUM SP. Z o.o., Poznań, 2012.

Tomaszewska L., Przemoc wobec kobiet w rodzinie, - niezbędnik prokuratora, Warszawa 2007,

Wyrwicka K., Przemoc w rodzinie – próba podsumowania, (w:) Praca Socjalna, Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2008,

Przewodniczący Rady
mgr inż. Henryk Krzywdziński

